

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi ampuma-aselain muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta annetun lain kumoamisesta, ampuma-aselain muuttamisesta, ampuma-aselain muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta sekä ampumaratalain 2 §:n muuttamisesta

1 Lausuntopyyntö

Esityksen pääasiallisen sisällön mukaan esityksessä ehdotetaan muutettavaksi heinäkuussa 2019 voimaan tulleen ampuma-aselain muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöstä, ampuma-aselakia ja ampuma-ratalakia. Esityksessä ehdotetaan lisäksi kumottavaksi ampuma-aselain muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta vuonna 2018 annettu laki.

Voimaantulosäännösten muuttamisen ja kumoamisen taustalla on poliisin asetietojärjestelmähankkeen viivästyminen

Sisäministeriö pyysi esitysluonnoksesta lausuntoa 37 taholta ajalla 4. - 25.11.2019. Hallituksen esityksen sisällön pääasiallisesti teknisestä luonteesta johtuen lausuntoaika oli kolme viikkoa.

Eduskunnan oikeusasiamies ja Suomen Sadankomitea ry ilmoittivat, että eivät anna asiassa lausuntoa.

Lausunnon antoivat maa- ja metsätalousministeriö, puolustusministeriö, valtiovarainministeriö, oikeuskanslerinvirasto, Metsähallitus, Poliisihallitus, Rajavartiolaitoksen Esikunta, Suomen Riistakeskus, Tulli, Asealan Elinkeinonharjoittajat ry, Asehistorian Liitto ry, Asekauppiaiden Liitto ry, Suomen ampumaurheiluliitto ry, Suomen Asehistoriallinen Seura r.y., NRA Kansallinen Kivääriyhdistys ry, Reserviläisliitto ry, Suomen museoliitto ry, Suomen Rauhanliitto ry ja Suomen Reserviupseeriliitto ry.

Maa- ja metsätalousministeriö, puolustusministeriö, Metsähallitus ja Rajavartiolaitoksen esikunta totesivat, että heillä ei ole asiassa lausuttavaa.

2 Lausuntoyhteenveto

2.1 Yleistä

Yleisesti voidaan todeta, että poliisin asetietojärjestelmä viivästyminen pidettiin valittavana. Lisäksi lakiehdotuksia pidettiin vaikeaselkoisina. Oikeuskanslerinvirasto on todennut lausunnossaan vaikeaselkoisuuteen liittyen, että mitä monimuotoisempi säädösten potentiaalinen soveltajajoukko on, sitä toivottavampaa olisi, että säädökset olisivat mahdollisimman selkeitä ja helposti omaksuttavia.

2.2 Taloudelliset vaikutukset

Valtiovarainministeriö on todennut lausunnossaan, että esitystä on täydennettävä taloudellisilla vaikutuksilla. Esityksessä on selvitettävä investoinnin kokonaismenot mukaan lukien henkilötyövuosimenot ja miten ne jakautuvat eri budjettivuosille sekä erityisesti kehysvuosille 2020 - 2024. Esityksessä on todettava menojen huomioiminen valtion talousarvioesityksessä vuodelle 2020 ja julkisen talouden suunnitelmassa vuosille 2021 - 2023. Lisäksi esitykseen on sisällytettävä uuden järjestelmän tulevat ylläpitomenot sekä mistä ajankohdasta lukien ne toteutuvat. Myös siirtymävaiheen menot ja rahoitus on avattava.

Mainitun lausunnon mukaan esitystä ei ole ilmoitettu budjettilakiesitykseksi, joten hallituksen esitykseen on sisällytettävä maininta siitä, että rahoituksesta päätetään julkisen talouden suunnitelman ja valtion talousarvion valmistelun yhteydessä. Toimenpiteiden edellyttämä valtion rahoitus toteutetaan valtiontalouden kehysten puitteissa tarvittaessa kohdentamalla määrärahoja uudelleen.

Suomen Riistakeskus on todennut lausunnossaan, että asetietojärjestelmän kehittämisen kustannuksia ei ole enää asianmukaista eikä kohtuullista siirtää miltään osin asiakkaiden maksettavaksi olivatpa nämä yksittäisiä henkilöitä tai asealan elinkeinoluvan haltijoita.

2.3 Ampuma-aselain 25 §:n voimaantulo

Poliisihallitus, Asealan Elinkeinonharjoittajat ry ja Asekauppiain Liitto ry ovat olleet sitä mieltä, että ampuma-aselain muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta annettavan lain 1 momentissa tarkoitetun 25 §:n pitäisi tulla voimaan 1.3.2024, kuten muiden sähköistä asiointia koskevien säännösten. Lausunnonantajat ovat perustelleet näkemystään sekä poliisin että asealan elinkeinonharjoittajien työmäärällä, asealan elinkeinoluvan haltijoiden oikeusturvalla ja yksityisyyden vaarantumisella sekä aseturvallisuuden vaarantumisella. Lisäksi Asealan elinkeinonharjoittajat ry on todennut vielä, että luovutusilmoitusta ei tarvitsisi kaikista esineistä tehdä siirtymäsäännösten nojalla ennen kuin 1.3.2024.

2.4 Siirtymäajasta

Suomen museoliitto ry on todennut lausunnossaan, että ennen asetietojärjestelmän käyttöönottoa ilmoitusmenettelyn pitää olla mahdollisimman sujuvaa eikä se saa aiheuttaa museolle kokoelman hallintaan lisätyötä tai lisäkuluja.

Suomen Reserviupseeriliitto ry on todennut lausunnossaan, että on tärkeää varmistaa, että asetietojärjestelmän viivästyminen ei aiheuta katkoksia aselupien hakemiseen tai lupien voimassaoloon.

Suomen Asehistoriallinen Seura r.y. on todennut lausunnossaan, että yksityishenkilöiden asiointi 30 vuorokauden määräajassa loukkaan kansalaisten tasa-arvoa, kun pienempiä lupapalveluja suljetaan lomien ajaksi. Vastaavasti avoinna olevat ruuhkautuvat, niin että ajan varaus voi edellyttää satojen kilometrien asiointimatkaa tai olla kokonaan mahdoton annetun aikarajan puitteissa.

2.5 Ampuma-aserikkomuksesta

Suomen Asehistoriallinen Seura r.y., Asekauppioiden Liitto ry ja NRA Kansallinen kivääriyhdistys ry ovat ottaneet lausunnoissaan kantaa rikkomussäännökseen. Poliisin asetietojärjestelmä tulee olla valmis ennen kuin rikkomuksista tuomitaan rangaistuksia. Tulli puolestaan on todennut, että ampuma-aserikkomusta koskeva tarkennus koskien deaktivoituja aseita on parannus nykytilaan.

2.6 Muut asiat

Poliisihallitus on esittänyt, että lain 89 §: ää tulisi muuttaa niin, että latauslaitteen luovutuksesta olisi tehtävä luovutusilmoitus vain samoin edellytyksin kuin äänenvaimentimen luovutuksesta.